

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی

بیمه محصولات باغی - گلخانه‌ای

تهیه کننده:

حسین حدادنژاد

با همکاری محمدرضا دوستی

سرشناسه	حیدرآباد، حسین
عنوان و نام پدیدآور	بیمه محصولات باغی - گلخانه‌ای / تهیه‌کننده حسین حیدرآباد، با همکاری محمدرضا دوستی؛ ویراستار علمی بهنام فرهادی، مهدی فرجی؛ به سفارش صندوق بیمه محصولات کشاورزی با هماهنگی دفتر آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی.
مشخصات نشر	کرج: سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی، نشر آموزش کشاورزی، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری	۱۰۴ ص: مصور.
شابک	978-964-520-109-6
وضعیت فهرست‌نویسی: تپا	
موضوع	بیمه کشاورزی.
شناسه افزوده	دوستی، محمدرضا
شناسه افزوده	فرهادی، بهنام، ۱۳۴۶ - ویراستار
شناسه افزوده	فرجی، مهدی، ویراستار.
شناسه افزوده	سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی، نشر آموزش کشاورزی
شناسه افزوده	صندوق بیمه محصولات کشاورزی
رده‌بندی کنگره	۹ب۱ح۴۹۶۷ HQ
رده‌بندی دیوئی	۳۶۸۰۹۶
شماره کتابخانه ملی	۱۰۳۵۳۵۹

ISBN:978-964-520-109-6

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۰-۱۰۹-۶

بیمه محصولات باغی - گلخانه‌ای

تهیه‌کنندگان:	حسین حیدرآباد با همکاری محمدرضا دوستی
ویراستار علمی:	بهنام فرهادی، مهدی فرجی
ناشر:	نشر آموزش کشاورزی (به سفارش صندوق بیمه محصولات کشاورزی با هماهنگی دفتر آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی)
قطع:	وزیری
تیراژ:	۳۰۰۰ جلد
صفحه‌آرا:	نادیا اکبری
چاپ اول:	۱۳۸۵
لینوگرافی، چاپ و صحافی:	دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی - نشر آموزش کشاورزی
حق چاپ © محفوظ است	
مسئولیت صحت مطالب با تهیه‌کنندگان است	

کرج - کیلومتر ۷ جاده ماهدشت - معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی -

دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی - نشر آموزش کشاورزی ۰۲۶۱-۶۷۰۰۶۲۲

سخن ناشر:

آنچه که بخش کشاورزی را از سایر بخش‌های اقتصادی متمایز می‌کند، وجود مخاطرات و حوادث طبیعی است که همه ساله آسیب‌هایی را به تولیدکنندگان وارد می‌سازد. بروز این آسیب‌ها که به نوسانات زیاد در تولید و قیمت محصولات منجر می‌شود، تهدیدی برای درآمد و جریان سرمایه‌گذاری در این بخش محسوب شده و از سوی دیگر برنامه‌ریزی را پیچیده می‌سازد.

در این خصوص، بیمه محصولات کشاورزی، ابزار و سازوکاری برای کاهش ریسک اقتصادی در عرصه کشاورزی می‌باشد و مروری بر تاریخچه بیمه محصولات کشاورزی نشان می‌دهد که با توجه به انواع خطرات در حوزه کشاورزی و از طرفی اهمیت امنیت غذایی، ضرورت بیمه در عرصه‌های مختلف کشاورزی در اکثر کشورهای جهان به روشنی احساس شده‌است.

در ایران نیز، فعالیت صندوق بیمه محصولات کشاورزی عملاً از سال ۱۳۱۳ با هدف حمایت از محصولات کشاورزی زراعی، باغی، دام، طیور، زنبور عسل، کرم ابریشم و آبزیان پرورشی آغاز شد و با عنایت به ضرورت وجود نیروی انسانی کارآمد برای ترویج فرهنگ بیمه محصولات کشاورزی، برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه کارشناسان ستادی، استانی و کارگزاران صندوق بیمه محصولات کشاورزی، بر اساس توافقنامه آموزشی بین صندوق بیمه

محصولات کشاورزی و معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی در دستور کار این معاونت قرار گرفت.

نظر به لزوم اشاعه فرهنگ مکتوب امور بیمه محصولات کشاورزی، مقرر گردید جزوات آموزشی، با عناوین ذیل که با همت مدرسان و کارشناسان صندوق بیمه محصولات کشاورزی تهیه و در دوره‌های آموزشی مجتمع‌های آموزش جهاد کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گرفت، به صورت کتاب چاپ و منتشر گردد.

- آشنایی با بیمه و بیمه کشاورزی
- آشنایی با عملیات بیمه محصولات زراعی
- آشنایی با بیمه محصولات باغی - گلخانه‌ای
- آشنایی با بیمه دام

کتاب حاضر بر اساس جزوات آموزشی یاد شده، پس از بررسی و بازنگری نگارندگان و نیز کارشناسان دفتر آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی این معاونت منتشر شده‌است.

در خاتمه بر اساس جزوات آموزشی یاد شده، پس از بررسی و بازنگری نگارندگان و نیز کارشناسان دفتر آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی این معاونت منتشر شده‌است.

در خاتمه از آقایان مشکینی، مدیر کل دفتر آموزش‌های رسمی و حرف کشاورزی، مهندس محمدرحمانی، مدیر گروه بهبود مدیریت و آموزش صندوق بیمه محصولات کشاورزی و همچنین همکاران ذیربط دفاتر یاد شده که در امر تهیه، چاپ و نشر این مجموعه زحمات فراوانی را متقبل شده‌اند، صمیمانه تشکر می‌نماید.

مجتبی رجب بیگی

معاونت آموزش و تجهیز نیروی انسانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	پیشگفتار
	مقدمه
۱	بخش اول : عملیات بیمه‌گری
۳	تعریف بیمه‌گری
۳	مراحل عملیات بیمه‌گری
۴	عقد قرارداد
۵	نظارت و جمع‌آوری اطلاعات
۶	بررسی و تعیین خسارت
۷	پرداخت غرامت
۹	آشنایی با قوانین (آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها)
۱۰	آشنایی با فرم‌های بیمه محصولات باغی
۱۵	گزینه
۱۶	نحوه ارائه گزینه
۱۶	بیمه پذیری باغات مخلوط
۱۷	تقسیم
۱۷	نکات مهم در عملیات بیمه‌گری
۱۸	خودآزمایی
۱۹	بخش دوم : ارزیابی خسارت و پرداخت غرامت
۲۱	مشخصات عوامل خطر
۲۳	معرفی عوامل خطر
۲۸	تعاریف عوامل خطر
۵۰	ارزیابی و تعیین خسارت :
۵۰	تعریف
۵۰	اهمیت

۵۲	اهداف ارزیابی
۵۲	ابزار و امکانات مورد نیاز
۵۲	موارد استفاده از بازدید
۵۳	مراحل ارزیابی
۵۳	الف) پیش آگاهی
۵۷	ب) مراحل اولیه ارزیابی (مراحل قبل از برآورد بر روی درخت)
۵۹	ج) نمونه‌گیری و طرز محاسبه عملکرد و خسارت
۶۸	نحوه ارزیابی محصول درخت خرما
۶۹	نکات مهم در ارزیابی خسارت
۷۲	روش‌های تعیین خسارت برای برخی از محصولات (استثناها) :
۷۲	خرما
۷۲	گردو
۷۲	مزارع گل زعفران
۷۳	گل و گیاهان زیتی
۷۳	زیره
۷۳	چای
۷۳	محاسبه غرامت
۷۵	خودآزمایی
۷۷	ضمانت

پیشگفتار:

هر چند خدمات بیمه از قدمتی حدود چند قرن برخوردار است و از دیرباز مورد توجه بوده است، اما شاخه تخصصی تر آن یعنی «بیمه کشاورزی» چندان قدیمی نیست و تقریباً از اوایل سده بیستم برای اولین بار به عنوان شاخه جدیدی از علم بیمه اجرایی گردید. آغاز اجرای بیمه کشاورزی در ایران نیز به حدود دو دهه قبل بر می گردد.

منابعی که تاکنون در مورد بیمه، چه به صورت عمومی و چه به صورت اختصاصی یعنی با تاکید بر روی موضوع خاصی از بیمه، مثل بیمه عمر، بیمه اشخاص، بیمه بائری و ... نوشته شده است، فراوان بوده ولی منبع مطالعاتی که جنبه های علمی و عملی صنعت بیمه در بخش کشاورزی را به صورت خاص بررسی کرده باشد تالیف و یا ترجمه نشده است.

در تهیه کتاب حاضر از مجموعه ۵ جلدی «جزوات آموزش مقدماتی بیمه کشاورزی» (تهیه شده توسط صندوق بیمه محصولات کشاورزی در سال ۱۳۸۴) استفاده شده است.

در تدوین و گردآوری این مجموعه آموزشی سعی بر آن شده است تا جنبه های عملیاتی بیمه کشاورزی برای آشنایی خوانندگان و فراگیران دوره های آموزشی مورد بحث قرار گیرد.

گروه بهبود مدیریت و آموزش صندوق بیمه محصولات کشاورزی ضمن تشکر فراوان از همکاران گرامی که با تدوین این مجموعه، دسترسی به منابع آموزشی بیمه کشاورزی را ممکن نموده اند، امید آن را دارد، با توجه به این که امروزه بیمه در بخش کشاورزی کشور جایگاه قابل توجهی را به خود اختصاص داده است، تدوین این مجموعه بتواند گام مثبتی در راه شناساندن بهتر خدمات بیمه ای به دست اندرکاران مسائل کشاورزی کشور باشد و در آینده تالیف، ترجمه و یا تدوین متون تخصصی جامع برای بهره گیری بهتر علاقه مندان این موضوع را شاهد باشیم.

بدیهی است آگاهی از نظرات و دیدگاه های متخصصین و مطلعین بیمه کشاورزی، در پررتر نمودن این مجموعه قابل توجه است و انعکاس آن از طرف خوانندگان گرامی به ناشر موجب امتنان خواهد بود.

مقدمه:

در سال ۷۵ اولین محصول باغی تحت پوشش بیمه قرار گرفت. در طی این مدت توسعه بیمه باغات بسیار چشمگیر و قابل توجه بوده است پس از توسعه کند در سال‌های ابتدایی به دلایل مختلف مانند: ارزش اقتصادی باغات، وجود خطرات متعدد توجه تولیدکنندگان به بهره‌گیری از مزایای بیمه جلب گردید. این اقبال و توجه با سیر صعودی و رشد قابل توجه سالیانه مواجه بوده به نحوی که اکنون مهمترین بخش در صندوق بیمه از لحاظ چرخش وجوه و منابع مالی می‌باشد.

در طی سالهای گذشته به فراخور زمان، مطالبی درخصوص نحوه عملیات بیمه‌ای به ویژه قسمت ارزیابی خسارت تهیه و در کلاسهای آموزشی ارائه گردید. در این مقطع زمانی بنا به ضرورت امر سعی شده مجموعه‌ای آموزشی و کاربردی برای کارشناسان و کارگزاران بخش خصوصی بیمه کشاورزی، در راستای ارتقاء سطح آگاهی و مهارت‌های بیمه‌ای تهیه گردد. این کتاب شامل دو فصل اصلی چگونگی عقد قرارداد و پرداخت غرامت می‌باشد که موضوع را به صورت پیوسته دنبال نموده و واژه‌های کلیدی و نکات ضروری را که در کیفیت عملیات موثر است، تشریح و مورد بررسی قرار می‌دهد.